

Avaleht>Teie õigused>Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)**Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)****Prantsusmaa**

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse õigusrikkumises, mida menetletakse kohtus. Teavet väiksemate õigusrikkumiste, näiteks liiklusõuete rikkumise kohta, mille puhul kohaldatakse tavaliselt kindlasummalist karistust, näiteks rahaträhvi, leiate teabelehtelt nr 5. Kui te olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta siit.

Üldteave

Prantsusmaal on nelja liiki kohtuid, kes on pädevad juhtumeid arutama:

Politseikohus (*Tribunal de police*)

Selles kohtus, mis käsitleb peamiselt viiendasse kategooriasse kuuluvaid väiksemaid õigusrikkumisi (nt eeskirjade rikkumised, mille eest on ette nähtud konkreetne karistus), langetab otsuseid üks kohtunik. Apellatsiooni võib esitada appellatsioonikohtule (*Chambre des appels correctionnels*), kuid seda ainult teatavate juhtumite puhul.

Kohalik või kogukonnakohus (*Jurisdiction de proximité*)

Selles kohtus, mis käsitleb esimesse nelja kategooriasse kuuluvaid väiksemaid õigusrikkumisi, langetab otsuseid üks kohtunik. Apellatsiooni saab esitada samadel alustel, nagu politseikohtu otsuste peale esitatavate appellatsioonide puhul.

Väiksemaid õigusrikkumisi käsitlev paranduskohus (*Tribunal correctionnel*)

Selles kohtus, mis arutab peamiselt kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi (*délits*), on tavaliselt kolm kohtunikku. Kuriteod on määratletud kui kriminaalõigusrikkumised, mis on Prantsusmaa õigusaktide kohaselt karistatavad üle 10 aasta pikkuse vangistusega).

Asja võib anda selle piirkonna kohtusse, kus rikkumine toime pandi, või kus süüdistatav elab või süüdistatavad elavad või kus süüdistatav vahistati.

Esimese astme kohtu otsuste peale võib appellatsiooni esitada appellatsioonikohtule (*Chambre des appels correctionnels*).

Kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus (*Cour d'assises*)

See kohus on pädev arutama täiskasvanute toimepandud kuritegusid, mis ei kuulu erikohtu pädevusse.

Kohtuasju arutavad kolm kutselist kohtunikku ja juhuslikult Prantsusmaa kodanike hulgast valitud üheksa kohtukaasistujat.

Süüdimõistva otsuse peale võivad prokuratuur ja süüdimõistetud isikud esitada appellatsiooni 12 kohtukaasistujast ja kolmest kutselisest kohtunikust koosnevale kõige raskemaid õigusrikkumisi käsitlevale vandekohtule (*Cour d'assises*). Süüdistatav ja prokurör võivad nimetatud kohtu otsuse peale appellatsiooni esitada olenemata sellest, kas tehtud otsusega mõisteti isik süüdi või õigeks. Kohtuasjas tsiviilhagejana osalev isik (*partie civile*) võib esitada appellatsiooni ainult seoses kohtu poolt määratud kahjutasu või intressidega.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool esitatakse kriminaalmenetluse tavapäraste etappide lühikirjeldus.

Uurimine

Uurimist toimetab politsei või sandarmeeria ning selle eesmärk on teha kindlaks õigusrikkumise toimepanemine, koguda tõendeid ja otsida õigusrikkujaid.

Uurimine toimub prokuröri järelevalve all. Uurimine toimub alati siis, kui menetlust alustas prokurör.

On olemas kahte liiki uurimist: hiljuti toimepandud õigusrikkumise uurimine (*enquête de flagrante*) ja eeluurimine (*enquête préliminaire*), mille viib läbi *ex officio* kriminaalpolitsei ametnik või mida toimetatakse prokuröri juhtimisel.

Uurimine on alati salajane ja *ex parte* (st süüdistatavat ei kuulata ära).

Kohtueelne uurimine

Uurimist toimetava kohtuniku poolt läbiviidava uurimise eesmärk on koguda tõendeid õigusrikkumise toimepanemise kohta ja otsida toimepanijaid. Selle käigus tehakse kindlaks, kas on piisavalt tõendeid õigusrikkuja kohtu alla andmiseks. Kohtueelse uurimise käigus valmistatakse juhtum ette kohtulikuks arutamiseks. Uurimine on salajane, kuid menetluse pooltel on juurdepääs menetlustoimikule ning teatavatel tingimustel võivad nad esitada taotlusi uurimistoimingute läbiviimiseks.

Kohtulik arutamine

Kohtuliku arutamise etapis kuulatakse pooled nõuetekohaselt ära avaliku suulise menetluse raames. Kohtunike arutelu tulemusel langetatakse otsus, mille suhtes kohaldatakse õiguskaitsvahendeid.

Teabelehtedelt leiate teavet kõikide menetlusetappide ja oma õiguste kohta. See teave ei asenda õiguslast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning komisjon ei saa teid kaebuste korral aidata. Nendelt teabelehtedelt leiate teavet selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel.**1. Õigusnõu saamine****2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal**

Minu õigused, kui politsei on mind vahi alla võtnud

Minu õigused esimesel ülekuulamisel

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoin assisté*)

Kohtueelse uurimise lõpetamine

Euroopa vahistamismäärus

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal**4. Minu õigused pärast kohtumenetlust****5. Liiklusõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised****Seonduvad lingid****Teie õigused**

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1. Õigusnõu saamine

Kui te olete kaasatud mingil viisil kriminaalmenetlusse, on sõltumatu õiguslase nõu saamine väga tähtis. Teabelehtedelt leiате teavet selle kohta, millal ja millistel tingimustel on teil õigus olla esindatud advokaadi poolt. Samuti leiате teavet selle kohta, kuidas advokaat teid aidata saab. Sellel üldisel teabelehel esitatakse teave selle kohta, kuidas leida advokaat ja kuidas kaetakse tema tasud, kui te ise maksta ei suuda.

Advokaadi leidmine

Advokaadi kasutamine on soovitatav, kuid mitte kohustuslik, välja arvatud Prantsusmaa õigusaktide kohaselt kuriteona määratletud juhtumite korral.

Õigus advokaati valida on aluspõhimõte.

Te võite valida teile tuttava advokaadi või paluda, et advokaat teile määrataks.

Te võite valida advokaadi kellegi soovitusel, kui mõni teie tuttav on advokaat või kui sõber või sugulane soovib teile mõnda advokaati.

Te võite tutvuda teie elukohas tegutsevate advokaatide nimekirjaga kas oma linna esimese astme kohtus (*Tribunal d'instance*), erinevates linnavalitsustes või teie elukohale lähimas advokatuuris.

Samuti võite advokaadi leida telefoniraamatu või interneti vahendusel.

Mitmel veebisaidil on esitatud advokaatide nimekirjad spetsialiseerumisvaldkondade kaupa:

 [Conseil National des Barreaux](#) (riiklik advokatuur)

 [Ordre des Avocats du Barreau de Paris](#) (Pariisi advokatuur)

 [Ministère de la justice](#) (justiitsministeerium)

Paljudel advokatuurile on kontaktpunktid ka kohtutes, linnavalitsustes või õiguskeskustes (*Maisons de justice et du Droit*).

Kui teid hoitakse vahi all, on teil advokaadi valimiseks mitu erinevat võimalust.

Advokaatide nimekirjad on seatud üles kinnipidamiskeskustes.

Vanglates töötavad ühendused võivad anda teile nõu ja aidata teil advokaati valida (rahvusvaheline vanglate vaatluskeskus, vanglakülastajate liit jne).

Teie päritoluriigi konsulaarteenistused võivad aidata teil valida advokaati.

Samuti võite paluda, et teie piirkonna advokatuuri president nimetaks teid abistava advokaadi.

Advokaadile tasumine

Kui te võtate advokaadi, peate tema teenuste eest tasuma. Advokaaditasud määratakse vabas vormis kindlaks teievahelise lepinguga.

Te võite allkirjastada tasu käsitleva lepingu advokaadiga, kellel on õigus nõuda, et te tasusite tema tasu juhtumiga tegelemise ajaks deponiitkontole.

Kuid kui teie rahalised vahendid jäävad alla teatava künnise, võib teil olla võimalik taotleda teatavatel tingimustel **tasuta õigusabi**.

Sõltuvalt teie sissetulekust võib riik seetõttu katta kõik kohtu määratud advokaadi tasud või osa neist. Kui teil ei ole õigus saada tasuta õigusabi, siis saab kohtu määratud advokaadist teie valitud advokaat ning seejärel peate te tasud advokaadiga kokku leppima.

Kui teil on õigus saada tasuta õigusabi ainult osaliselt, peate ülejäänud summa advokaadile ise tasuma.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

2. Minu õigused kohtueelse uurimise ajal

Mis on kriminaalasja uurimise ja kohtueelse uurimise eesmärk?

Kriminaalasja uurimine (*enquête judiciaire*) hõlmab kogu uurimist, mida toimetab kriminaalpolitsei kohtuniku järelevalve all õigusrikkumise toimepanemise suhtes.

Kriminaalasja uurimine võib toimuda eraldi kohtueelsest uurimisest ning hõlmab õigusrikkumise tuvastamist, tõendite kogumist ja õigusrikkujate otsimist.

Eristatakse kiiruurimist (*enquête de flagrance*) ja eeluurimist (*enquête préliminaire*). Esimene neist toimub siis, kui kuritegu parajasti sooritatakse või on just sooritatud, ning selle käigus on politseil õigus võtta mõjusaid sunnimeetmeid. Eeluurimine toimub muudel juhtudel. Selle käigus algselt võetud leebemad sunnimeetmed on nüüd hiljuti vastuvõetud õigusaktide tõttu üha sarnasemad kiiruurimise raames võetavatele meetmetele.

Keerulisemate juhtumite puhul võib uurimise läbi viia ka kohtueelse uurimise osana ning siis järgitakse uurimise käigus uurimist toimetava kohtuniku juhtnõore. Kohtueelsel uurimisel on konkreetsem eesmärk. Nimelt soovitakse teha kindlaks, kas on piisavalt tõendeid õigusrikkuja kohtu alla andmiseks ning vajaduse korral asja kohtulikuks arutamiseks ette valmistamiseks.

See on kohustuslik ainult kriminaalasjade puhul.

Millised on kriminaalasja uurimise ja kohtueelse uurimise etapid?

Kiiruurimine (*enquête de flagrance*) võib alata siis, kui õigusrikkumist just pannakse toime või see on äsja toime pandud või kui isikut kahtlustatakse õigusrikkumises osalemises. See uurimine kestab 8 päeva ning riigiprokurör võib seda aega teatavatel tingimustel pikendada maksimaalselt 8 päeva võrra.

Kiiruurimise jooksul võib kriminaalpolitsei ametnik eelkõige külastada kuriteopaika, tuvastada asjaolusid, konfiskeerida tõendeid tõe väljaselgitamiseks, otsida läbi nende isikute eluasemeid, kes on tõenäoliselt õigusrikkumises osalenud või kelle valduses on sündmustega seotud dokumente või teavet, küsitleda isikuid, kes suudavad tõenäoliselt anda teavet asjaolude kohta, või võtta kõik õigusrikkumises osalemises kahtlustatavad isikud vahi alla.

Eeluurimise käigus nõustab kriminaalpolitsei ametnik prokuröri, kui tõenäoline õigusrikkuja on tuvastatud.

Kohtueelse uurimise käigus uurib kohtunik süüdistavaid ja õigustavaid asjaolusid ning teeb tõe väljaselgitamiseks kõik tema arvates vajaliku. Ta võib tegutseda *ex officio* või prokuröri või poolte taotlusel (nt sündmuskoha vaatlus, ülekuulamised, läbiotsimised jne). Kohtunik peab taotlustest keeldumist põhjendama ning tema otsuse peale on võimalik esitada apellatsioon.

Õigusabitaotluste (*commissions rogatoires*) puhul võib uurimist toimetav kohtunik delegeerida neid ülesandeid täitma kriminaalpolitsei ametniku.

Kui uurimist toimetav kohtunik leiab, et kohtueelne uurimine on lõppenud, teavitab ta sellest samaaegselt pooli ja nende advokaate. Seejärel on prokuröri ja pooltel isikule süüdistuse esitamise korral üks kuu või vastasel juhul kolm kuud, et edastada uurimist toimetavale kohtunikule märkused või põhjendatud taotlused.

Selle tähtaja möödumisel on prokuröri 10 päeva (kui isik, kellele süüdistus esitati, on vahi all) või üks kuu (muudel juhtudel), et esitada saadud teabe kohta uurimist toimetavale kohtunikule oma argumendid või täiendavad märkused.

Seejärel teeb uurimist toimetav kohtunik määruse:

süüdistustest loobuda, kui ta leiab, et talle esitatud asjaolud ei kujuta endast kuritegu, kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumist (*délit*; väiksem õigusrikkumine, mida ei käsitata kuriteona Prantsusmaa õigusaktide alusel) või väiksemat õigusrikkumist või kui õigusrikkumise toimepanija ei ole teada või kui selle isiku vastu ei ole piisavalt tõendeid; või edastada asi kohtule arutamiseks (kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul) või koostada süüdistusakt (kriminaalasjade puhul), kui on piisavalt tõendeid süüdistatava õigusrikkumises süüdistamiseks.

Minu õigused uurimise ja kohtueelse uurimise ajal

[Minu õigused vahi all olles \(1\)](#)

[Minu õigused esimesel ülekuulamisel \(2\)](#)

[Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus \(*témoin assisté*\) \(3\)](#)

[Kohtueelse uurimise lõpetamine \(4\)](#)

[Euroopa vahistamismäärus \(5\)](#)

[Kaitsja ettevalmistused kriminaalasia arutamiseks \(6\)](#)

Minu õigused vahi all olles (1)

Kui teid kahtlustatakse õigusrikkumises, võib kriminaalpolitsei ametnik teid vahi alla võtta. Ta peab sellest viivitamata teavitama vastavalt vajadusele prokuröri või uurimist toimetavat kohtunikku.

Tavaõiguse rikkumise puhul ei tohi teid kinni pidada üle 24 tunni, kusjuures kinnipidamisperioodi võib pikendada veel 24 tunni võrra kas prokurör seoses uurimisega või uurimist toimetav kohtunik seoses kohtueelse menetlusega.

Seoses vahi all hoidmisega on olemas siiski ka erandid. Alaealisega seotud õigusrikkumise või organiseeritud kuritegevuse, uimastikaubanduse või terrorismi puhul on kinnipidamisaeg pikem. Peale selle on alaealisi puudutavate asjade puhul isiku vahi alla võtmise ja vahi all hoidmise perioodi pikendamise võimalused palju rangemalt reguleeritud.

Kui vahi all hoidmisega seotud ajapiiranguid ei järgita, võidakse ebaseaduslikuks tunnistada nii see meede kui ka kõik sellel meetmel põhinevad järgnevad toimingud.

Mida mulle öeldakse vahi all hoidmise tingimuste kohta?

Vahi all hoitava isikul on põhiõigused. Teid tuleb viivitamata teavitada selle õigusrikkumise laadist, millega uurimine on seotud, vahi all hoidmise kestusest ja teie õigustest. See teave tuleb esitada teile mõistetavas keeles. Seetõttu võite te kasutada tasuta tõlgi teenuseid.

Teavitamist ja nende õiguste kasutamist käsitlevad andmed säilitatakse.

Õigus teavitada lähedast

Teil on õigus teavitada mõnda lähedast (isikut, kellega te tavapäraselt koos elate, sugulast, venda või õde või tööandjat), kellega võtab telefoni teel ühendust kriminaalpolitsei ametnik 3 tunni jooksul alates teie vahi alla võtmisest.

Õigus kohtuda arstiga

Teil on õigus nõuda arstlikku läbivaatust iga 24-tunnise vahi all oleku perioodi jooksul. Arsti valib kriminaalpolitsei ametnik või prokurör.

Õigus paluda võimalust konsulteerida advokaadiga

Te võite paluda võimalust konsulteerida advokaadiga, kusjuures kohtumine võib kesta maksimaalselt 30 minutit. See vestlus on konfidentsiaalne. Advokaat võib esitada kirjalikke märkusi, mis lisatakse toimikusse.

Te võite advokaadi ise valida, kui te teate mõnda advokaati, või te võite paluda, et prokuratuuri esimees määraks *ex officio* teile advokaadi (kohtu määratud advokaat).

Kui teid võetakse vahi alla tavaõiguse rikkumise tõttu, võite konsulteerida advokaadiga kohe, kui teid on vahi alla võetud, ning kui seda perioodi pikendatakse, siis ka pikendatud perioodi alguses.

Kuid kui teid võetakse vahi alla alaealise, organiseeritud kuritegevuse, uimastikaubanduse või terrorismiga seotud õigusrikkumise tõttu, ei ole teil õigus konsulteerida advokaadiga enne 48 või 72 tunni möödumist.

Kriminaalpolitsei ametniku kohustused loetakse täidetuks, kui ta on teinud kõik endast oleneva, et võtta ühendust advokaadiga.

Õigus vaikida

Sellest õigusest kriminaalpolitsei ametnik teid ei teavita, kuid sellest olenemata on teil õigus vaikida ja mitte teha ennast süüstavaid avaldusi.

Õigus nõuda oma riigi konsulaadi teavitamist vahistamisest

Mis juhtub siis, kui ma ei nõustu sellega, kuidas minu ütlused on kirja pandud?

Te võite keelduda oma ütlusi sisaldavale protokollile alla kirjutamast.

Mis võib juhtuda vahi all hoidmise lõpus?

Sõltuvalt olukorrast võib prokurör või uurimist toimetav kohtunik lõpetada vahi all hoidmise igal ajal. Teid võidakse vabastada või kui teid on vahi alla võetud uurimise käigus, siis viia uurimist toimetava kohtuniku ette eesmärgiga alustada kohtueelset uurimist või kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi käsitleva paranduskohtu (*tribunal correctionnel*) ette.

Kui on algatatud kohtueelne uurimine, viiakse läbi esimene ülekuulamine ning teile võidakse esitada süüdistus või anda õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoin assisté*; st te ei ole mitte lihtsalt tunnistaja, vaid teataval määral kahtlustatav; seega on teil õigused, mis tavalisel tunnistajal puuduvad). Kui teile esitatakse süüdistus, võidakse teid vabastada, tingimusel et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, või jätta vahi alla.

Kuid teid viiakse väiksemaid õigusrikkumisi arutava kriminaalkohtu ette, võib see kohus langetada otsuse viivitamata, kui ta seda teha saab, või anda teile aega, et valmistuda enda kaitsmiseks, kui te seda nõuate. Sellisel juhul langetatakse otsus, kas paigutada teid eelvangistusse või teid vabastada, tingimusel et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid.

Kas mul palutakse anda sõrmejäljed, DNA-proov või muid kehavedelikke? Millised on minu õigused?

Kui te olete tunnistaja või kahtlustatav kriminaalmenetluses, võidakse teilt prokuröri loal võtta kehaväliseid proove (nt süljeproov teie geneetilise sõrmejälje analüüsimiseks) ja läbi viia teie isiku tuvastamiseks vajalikud menetlused (nt sõrmejälgede või peopesa kujutiste võtmine või teie pildistamine).

Te võite keelduda, kuid kui eespool nimetatud toimingud tehakse seaduslikel alustel, võib neist keeldumine tähendada teataval tingimustel õigusrikkumist, mille eest võib karistada üheaastase vangistuse ja 15 000 euro suuruse rahaträhviga.

Kas minu isik võidakse läbi vaadata?

Üldiselt võib kriminaalpolitsei ametnik läbi viia turvakontrolli (rõivaste läbipatsutamine) eesmärgiga teha kindlaks, et teil ei ole ühtegi eset, mis ohustaks teid või teisi isikuid.

Turvakaalutlustel või uurimise huvides võib kriminaalpolitsei ametnik nõuda isiku läbivaatust, mis hõlmab täielikku või osalist lahtiriietumist. Teie kehaõõnsusi tohib läbi otsida ainult arst.

Neid toiminguid võib teha ainult teiega samast soost kriminaalpolitsei ametnik.

Kõik isiklikud asjad kirjutatakse üles ja tagastatakse teile vahi alla hoidmise lõpus teie vabastamisel.

Kas minu kodu, kontor, auto jne võidakse läbi otsida?

Läbiotsimine võib toimuda ainult ajavahemikul 6.00–21.00. Kuid enne 21.00 algav läbiotsimine võib kesta terve öö.

Kohtuniku järelevalve all on lubatud erandid organiseeritud kuritegevuse, terrorismi, inimkaubanduse ja uimastikaubanduse korral.

Läbi võib otsida mis tahes elukoha, kust võidakse leida esemeid, mis võivad aidata kaasa tõe väljaselgitamisele.

Selleks võib olla teie kodu või mõne teise isiku kodu, kust on tõenäoliselt võimalik leida õigusrikkumisega seotud esemeid.

Elukoht tähendab kohta, kus isik peamiselt elab, aga ka sellist kohta, mida isikul on õigus kodus nimetada, olenemata sellest, kas ta seal elab või mitte. Sellest tulenevalt käsitatakse elukohana erinevaid elupaiku (nt hotellituba) ja kõrvalhooneid.

Kohtunikul on õigus tõlgendada elukoha tähendust. See tähendab, et kuigi põhimõtteliselt ei käsitata sõidukit elukohana, siis ei kehti see juhul, kui selles sõidukis elatakse.

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Eespool nimetatud korra mittejärgimine tähendab kaitseõiguste rikkumist ning selle tulemusel võib läbiotsimise ja konfiskeerimise tunnistada ebaseaduslikuks.

Eeluurimine: minu õigused esimesel ülekuulamisel (2)

Esimesel ülekuulamisel küsitatakse teid seoses teie vastu esitatud süüdistustega.

Pärast teie isiku kontrollimist tuletab uurimist toimetav kohtunik teile meelde talle arutamiseks edastatud asjaolud ja nende õigusliku klassifikatsiooni.

Uurimist toimetav kohtunik teavitab teid teie õigustest:

teil on õigus kasutada vandetõlgi abi;

teil on õigus kasutada advokaadi abi (kelle te valite ise või kelle määrab teile kohus).

Te võite sel ülekuulamisel osaleda koos oma advokaadiga ning siis küsitatakse teid viivitamata. Vastasel juhul on uurimist toimetav kohtunik kohustatud teid taas kord teavitama teie õigusest saada õiguslast nõu, mida vajaduse korral pakub kohtu määratud advokaat.

Kui te otsustate kasutada advokaadi abi, saab advokaat tutvuda toimikuga ja konsulteerida teiega teatavatel tingimustel.

Teil on õigus vaikida.

Kui tegevus, millega seoses on teie vastu algatatud menetlus, kujutab endast kuritegu, peate läbima audiovisuaalse riskküsitluse.

Kas ma võin ennast enne kohtumenetlust süüdistuse kõrgis või osades punktides süüdi tunnistada?

Te võite süüdistuse või osa sellest omaks võtta. See on strateegiline samm ja seda tuleks arutada advokaadiga.

Kas süüdistust saab enne kohtumenetlust muuta?

Teid süüstavate ja õigustavate tõendite kohtueelse uurimise jooksul võib muuta uurimist toimetavale kohtunikule edastatud tegude klassifikatsiooni (klassifitseerides kuriteo ümber kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiseks või vastupidi).

Kui kohtueelse uurimise käigus tuvastatakse uusi õigusrikkumisi, võib kohtunik neid prokuröri taotlusel uurida.

Kas mind saab süüdistada õigusrikkumises, millega seoses on minu suhtes juba teises liikmesriigis menetlus algatatud?

Kui teises liikmesriigis on teie suhtes algatatud menetlust, kuid otsust ei ole veel tehtud, võidakse teid sellega seoses Prantsusmaal üle kuulata.

Ning vastupidi – kui teie suhtes on teises liikmesriigis selle menetluse raames otsus langetatud, ei tohi teid *non bis in idem* (teie üle ei saa sama asja puhul kaks korda kohut mõista) põhimõttel lähtuvalt samas asjas süüdistada ega teie üle kohut mõista.

Kas mulle öeldakse, millised tunnistajad on minu vastu ütlnud andnud ning milliseid tõendeid on minu vastu olemas?

Poolte nõuetekohase ärakuulamise põhimõttel lähtuvalt teavitatakse teid tõenditest (tunnistajate ütlused, olulised tõendid), nii et te saate enda kaitsmiseks ette valmistada parimal võimalikul viisil ja esitada oma seisukohad.

Need tõendid on esitatud toimikus, mille koopia te saate oma advokaadi kaudu pärast seda, kui kohtunik on selleks loa andnud.

Teie ja teie advokaat ei tohi neid dokumente levitada kolmandatele isikutele. Vastasel korral rikute te kohtueelse uurimise salastatuse nõuet.

Kas soovitate saada teavet karistusregistris minu kohta sisalduva teabe kohta?

Kohtueelse uurimise toimik peab kindlasti sisaldama kokkuvõtet teie varasematest süüdimõistmistest või avaldust süüdimõistmiste puudumise kohta.

Ma olen teise riigi kodanik. Kas ma pean kohtueelse uurimise ajal kohal viibima?

Kui teid vabastatakse tingimusel, et peate järgima teatavaid õiguslikke piiranguid, võidakse teie suhtes kehtestada kohustused, mille kohaselt ei tohi te lahkuda kohtueelse uurimise jooksul Prantsusmaa territooriumilt.

Mulle süüdistuse esitamine ning õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*)

Pärast esimest ülekuulamist annab uurimist toimetav kohtunik teada, kas teile esitatakse süüdistus või antakse teile õigusesindajaga tunnistaja staatus (*témoïn assisté*).

Süüdistuse esitamine tähendab, et teie vastu on olemas tõsised või ühesed tõendid, mis lubavad arvata, et te olete osalenud õigusrikkumise toimepanemises. Te olete kriminaalmenetluse üks pool, kusjuures õigusesindajaga tunnistajana te seda ei ole.

Vastupidi – õigusesindajaga tunnistaja staatus tähendab, et on olemas mõningad tõendid, kuid neist ei piisa teile süüdistuse esitamiseks. Olenemata sellest, et õigusesindajaga tunnistaja ei ole kriminaalmenetluse pool, on tal juurdepääs toimikule, kaitseõigused ning õigus taotleda, et uurimist toimetav kohtunik teeks teatavad toimingud.

Nendel kahel olukorral on erinevad õiguslikud tagajärjed. Vaid selle isiku, kellele on esitatud süüdistus, saab kohtuniku põhjendatud otsuse alusel vabastada tingimusel, et ta järgib teatavaid õiguslikke piiranguid (seda nimetatakse kohtuliku järelevalve alla jätmiseks (*contrôle judiciaire*) ja see tähendab, et isik ei tohi lahkuda Prantsusmaa territooriumilt) või vahi alla jätta ning ainult selle isiku saab anda kohtu alla.

Seejärel võite taotleda tingimisi vabastamist.

Kui teil on õigusesindajaga tunnistaja staatus, võib teile esitada süüdistuse menetluse mis tahes etapis.

Millised on kohtuliku järelevalve (*contrôle judiciaire*) alla jätmise tingimused?

Kui teile võidakse määrata vangistus või rangem karistus, võidakse teid vabastada tingimusel, et te järgite teatavaid õiguslikke piiranguid.

Nende piirangute kehtestamine on põhjendatud asja kohtueelse uurimisega (nt vajadus takistada teie põgenemist välismaale) või need võidakse esitada julgeolekumeetmena (nt keeld kohtuda kannatanuga). Enamik kohtuliku järelevalvega seoses võetud meetmeid on ette nähtud selleks, et takistada õigusrikkuja põgenemist.

Selle meetme kohaldamine võidakse peatada igal ajal uurimist toimetava kohtuniku otsusega, prokuröri korraldusega või teie taotlusel.

Kui te sellise taotluse esitate, peab uurimist toimetav kohtunik langetama otsuse 5 päeva jooksul.

Kui te püüate õiguslikest piirangutest kõrvale hiilida, ähvardab teid eelvangistusse paigutamise oht.

Peale selle võite te vaidlustada korralduse, millega teid kohtuliku järelevalve alla määrati, esitades apellatsiooni teise astme kohtu läbivaatavale kojale (*Chambre de l'instruction*).

Millised on eelvangistuse kohaldamise tingimused?

Eelvangistuse kohaldamiseks peab teid ähvardama teatava raskusastmega karistus, st vähemalt 3-aastane vangistus.

Eelvangistuseks võib korralduse anda ainult siis, kui see on ainus võimalus tõe väljaselgitamiseks vajalike tõendite või oluliste tõendusmaterjalide säilitamiseks; tunnistajatele või kannatanutele ja nende perekondadele surve avaldamise vältimiseks; süüdistatava ja teiste õigusrikkujate või kaasosaliste vahelise ebasobiva konsulteerimise vältimiseks; süüdistatava kaitsmiseks; selle tagamiseks, et isik jääks kohtuorganite käsutusse; õigusrikkumise lõpetamiseks või korduva õigusrikkumise takistamiseks; ning kriminaalasjade puhul õigusrikkumise raskusastmest tuleneva erakorralise ja pideva avaliku korra rikkumise lõpetamiseks.

Te võite teie suhtes eelvangistuse kohaldamise määruse vaidlustada 10 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest, esitades avalduse selle karistusasutuse juhile, kus teid hoitakse või selle kohtu sekretärile, kus otsus langetati.

Kohtueelse uurimise lõpetamine (4)

Kohtueelse uurimise lõppedes võib kohtunik langetada erinevad otsused:

Süüdistusest loobumine

Kohtunik võib otsustada süüdistusest loobuda, sest ta ei ole kogunud teie vastu piisavalt tõendeid. Süüdistusest loobumine võib olla täielik või osaline. Osalise süüdistusest loobumise korral annab uurimist toimetav kohtunik korralduse edastada asi kohtule arutamiseks või karistuse määramiseks ülejäänud süüdistustes.

Kui otsustatakse loobuda kõikidest süüdistustest ja teie suhtes kohaldatakse sel hetkel eelvangistust, siis teid vabastatakse ja teile tagastatakse teilt konfiskeeritud esemed.

Teil on õigus algatada menetlus hüvitise saamiseks.

Pidage siiski meeles, et tsiviilhageja saab esitada selle korralduse peale apellatsiooni 10 päeva jooksul alates sellest, mil otsuse teinud kohtu sekretär hagejat otsusest teavitab.

Asja edastamine kohtule arutamiseks

Kui kohtunik leiab, et tal on teie vastu piisavalt tõendeid, võib ta otsustada anda teid kohtu alla.

Kui te viibsite vabaduses tingimusel, et järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, või kui teie suhtes kohaldatakse eelvangistust, siis see otsus lõpetab nende meetmete kohaldamise.

Kohtunik võib siiski otsustada täiendava konkreetseid põhjendusi sisaldava korraldusega need meetmed jõusse jätta maksimaalselt 2 kuuks. Kui selle perioodi möödudes ei ole teid viidud pädeva kohtu ette, siis teid vabastatakse.

Kohtunik võib vaid erandkorras ette näha, et perioodi pikendatakse kaks korda 2 kuu võrra, väljastades selleks korralduse, milles selgitatakse, miks on asja üle võimatu kohut mõista 2 kuu jooksul. Kui 6 kuu möödudes ei ole kohtuotsust tehtud, siis teid vabastatakse.

Teil ei ole võimalik kasutada selle korralduse vastu õiguskaitsevahendeid, välja arvatud juhul, kui te leiate, et kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumisi arutavale paranduskohtule (*tribunal correctionnel*) saadetud kohtuasjad kujutavad endast kuritegu (mitte aga kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumist), mille puhul oleks tulnud esitada süüdistusakt kõige raskemaid õigusrikkumisi arutavale vande kohtule (*Cour d'assises*). Seda õiguskaitsevahendit saavad kasutada tsiviilhagejad.

Süüdistusakt

Süüdistusakti võib koostada uurimist toimetav kohtunik seoses kuritegudega.

Kui hetkel, mil kohtunik süüdistusakti koostab, viibite te vabaduses tingimusel, et järgite teatavaid õiguslikke piiranguid, siis see meede jääb kehtima.

Teil kui süüdistuse saanud isikul on õigus esitada selle akti peale edasikaebus.

Euroopa vahistamismäärus (5)

Euroopa vahistamismäärus on menetlus, mille eesmärk on asendada liikmesriikide vaheline väljasaatmismenetlus.

Tegemist on Euroopa Liidu liikmesriigi õigusasutuse taotlusega, mille eesmärk on isik vahistada ja loovutada teisele liikmesriigile kriminaalmenetluse jätkamiseks või jõustunud kohtuotsusega mõistetud karistuse täideviimiseks või ennetavaks kinnipidamiseks.

Iga liikmesriik võib tagaotsitava isiku suhtes kohaldada vajalikke ja proportsionaalseid sunnimeetmeid.

Kui tagaotsitav vahistatakse, on tal õigus saada teada vahistamismääruse sisu ning kasutada advokaadi ja tõlgi abi.

Igal juhul võib vahistamismäärust täitev õigusasutus otsustada, kas isikut peetakse kinni või ta vabastatakse teataval tingimustel.

Sõltuvalt otsusest kuulab vahistamismäärust täitev õigusasutus asjaomase isiku ära. Kõnealune asutus peab tegema lõpliku otsuse Euroopa vahistamismääruse jõustamise kohta hiljemalt 60 päeva jooksul pärast vahistamist. Seejärel peab vahistamismäärust täitev õigusasutus teavitama vahistamismääruse teinud õigusasutust oma otsusest. Kuid kui esitatud teave ei ole piisav, võib vahistamismäärust täitev õigusasutus küsida määruse teinud asutuselt täiendavat teavet.

Aeg, mil isikut peeti kinni seoses Euroopa vahistamismäärusega, tuleb maha arvata kogu sellest ajast, mis isikule vabaduskaotusena määrati.

Kaitsja ettevalmistused kriminaalasja arutamiseks (6)

Teie suhted advokaadiga põhinevad vastastikusel usaldusel. Ta on teie usaldusalune. Seoses sellega on teie advokaadil ametisaladuse hoidmise kohustus. Seetõttu peaks teil olema võimalik temalt küsida kõiki teile muret valmistavaid küsimusi ja kõiki vajalikke selgitusi, et vältida arusaamatusi.

Esimesel kohtumisel andke advokaadile kõik teie asjaga seotud dokumendid ja kogu teave, et ta saaks ette valmistada teie kaitsmiseks parimal võimalikul viisil.

Arutage kõiki küsimusi, mis teil on. Eelkõige küsimusi, mis puudutavad menetluse käiku või menetluse liigist lähtuvalt valitavat strateegiat või siis küsimusi, mida teie asja arutav kohtunik võib teile tõenäoliselt küsida.

Kindlasti küsige teavet menetluse tulemuste, võimalike karistuste ja valikute kohta.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Kui te olete täisealine, võtate omaks teie vastu esitatud süüdistused ning teie õigusrikkumine on karistatav rahatrahvi või maksimaalselt viieaastase vangistusega, võite kasutada menetlust „*comparution immédiate sur reconnaissance préalable de culpabilité*” (kohene kohtusseilumine süü eelneva tunnistamisega). Advokaadi kasutamine on kohustuslik. See kiirmenetlus võimaldab teil saada kergemat karistust.

Kus kohtumenetlus toimub?

Kohtualluvuse ulatus sõltub õigusrikkumise laadist ja kohtu territoriaalsest pädevusest. Väiksemate õigusrikkumiste puhul on pädev selle piirkonna politseikohus või kohalik kohus, kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste (*délits*) korral on pädev selle piirkonna väiksemaid õigusrikkumisi arutav paranduskohus (*tribunal correctionnel*), kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate või kus teid vahistati.

Kuritegude korral on pädev selle piirkonna kõige raskemaid õigusrikkumisi käsitlev vande kohus (*Cour d'assises*), kus õigusrikkumine toime pandi või kus te elate või kus teid vahistati.

Kriminaalkohtumenetlused on suulised ja avalikud. Erandina peab kohtumenetlus toimuma suletud uste taga alaealistega seotud kuritegude puhul või kui seda nõuab kuriteoohver kohtumenetluste puhul, mis käsitlevad vägistamist, piinamist ja julma käitumist koos seksuaalse väärkohtlemisega.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul võib otsuse langetada üks kutseline kohtunik või teevad seda mitu kohtunikku, samas kui kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus koosneb 9 kohtukaasistujast ja kolmest kutselisest kohtunikust ning langetab otsused kaheksa inimese kvalifitseeritud hääleteenamusele tuginedes.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Kohtule edastatakse menetluse algatamist käsitlevas dokumendis kirjeldatud süüdistused ning kohus ei tohi arvesse võtta muid süüdistusi.

Kohtul on siiski õigus kohtuliku arutamise käigus ümber klassifitseerida talle arutamiseks esitatud teod, tingimusel et teile on antud võimalus esitada oma märkused uute süüdistuste kohta. Kui selle ümberklassifitseerimisega kaasneb uute asjaolude esitamine, peate te olema nõus ilmuma vabatahtlikult süüdistustele vastamiseks.

Prantsusmaal ei ole menetlust enda süüdi tunnistamiseks. Vaid mõne õigusrikkumise puhul on võimalik taotleda kiirmenetluse kasutamist (kohene kohtusseilmumine süü eelneva tunnistamisega) enne mis tahes kohtumenetlust. Kohtunikud kontrollivad ja hindavad kohtumenetluse jooksul kõiki teie ülestunnistusi nagu kõiki teisi tõendeid.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Te peate viibima kohal kogu kohtumenetluse jooksul. Kui teil ei ole puudumiseks mõjuvat põhjust, mõistetakse teie üle kohu ka teie puudumisel, välja arvatud juhul, kui kohus nõustub lükkama istungi edasi teie tagasitulekuni. Kuid kohus ei pea sellist taotlust rahuldama. Kui kohal on teie advokaat, siis võib teda ära kuulata ja ta võib teid esindada. Prantsusmaa õigusaktides sätestatud kuritegusid hõlmavate kohtuasjade puhul võidakse teha määrus teie vahistamiseks.

Prantsusmaal on lubatud videokonverentsi kasutada ainult tunnistajate, tsiviilhagejate ja ekspertide ärakuulamiseks.

Kui te ei mõista kohtus kasutatavat keelt, määratakse teile tõlk.

Kuritegusid käsitlevate kohtuasjade puhul on advokaadi kasutamine kohustuslik. Vabatahtlik on see vaid kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste ja väiksemate õigusrikkumiste puhul. Kohtumenetluse ajal on teil võimalik advokaati vahetada.

Kohtumenetluse ajal antakse teile võimalus sõna võtta. Teil on siiski õigus vaikida kogu kohtumenetluse jooksul. See võib mõjutada kohtunike otsust.

Teid ei saa süüdi mõista vaid seetõttu, et te valetasite kohtuistungil. Samas võib valetamine siiski mõjutada kohtuotsust. Peale selle võib see kahjustada teie advokaadi strateegiat.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Kõik kohtuasja tõendid tuleb esitada täielikuks argumentatsiooniks mõlemale poolele, et teil oleks võimalik nende üle vaidelda. Prantsusmaa kriminaalõiguse alusel on lubatud iga liiki tõendid ning neid võib alati esitada. Seega võite te esitada kõik teile vajalikud tõendid, sealhulgas eradetektivi kogutud tõendid.

Ainus nõue on, et kõik tõendid peavad olema saadud seaduslikul teel.

Te võite taotleda tunnistajate ärakuulamist. Te võite esitada kohtuistungil tunnistajatele ise või oma advokaadi kaudu küsimusi ning vaidlustada nende ütlused mis tahes viisil.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtunikud tutvuvad teie kohta karistusregistris sisalduva teabega. See teave on kogu menetluse vältel toimikus kättesaadav. Pädeval kohtuorganil, kellele kohtuasi arutamiseks edastatakse, on õigus küsida teiselt liikmesriigilt teie karistusregistri andmete väljavõtet.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kohtumenetluse tulemust arutatakse eelnevalt teie advokaadiga, tingimusel et te olete teda täiel määral teavitanud oma olukorrast. Kohtumenetluse tulemusel teid vabastatakse või mõistetakse õigeks või süüdi.

Süüdimõistmise korral on võimalikud järgmised karistused:

Vabadusekaotus:

kuritegude puhul eluaegne vangistus või tähtajaline vangistus. Viimasel juhul on karistusseadustikus kehtestatud vangistuse maksimaalseks pikkuseks 10–30 aastat;

kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste puhul on vangistuse maksimaalne pikkus 10 aastat.

Vabadusekaotust hõlmavad karistused võib juhul, kui tegemist ei ole kohustusliku vangistusega, asendada näiteks tingimisi vabastamisega, päevase vabastamise või armuandmisega.

Muud karistused:

igal juhul võib iga rikkumise puhul kohaldada rahatrahvi kindlaksmääratud summas;

kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste puhul võidakse ette näha heastamine, st teile võidakse määrata karistuseks kuriteoohvri kantud kahju heastamine;

lisaks võib kohaldada täiendavaid karistusi, näiteks üldkasulik töö (teie nõusolekul), teatavate õiguste äravõtmine (juhiluba jne), vara konfiskeerimine, äritegevuse lõpetamine, kodanikuõiguste äravõtmine (hääleõigus jne) või tšekkide väljastamise keeld. Peale selle võib ette näha väljasaatmise Prantsusmaa territooriumilt (kui te olete välismaalane) või Prantsusmaa territooriumi osadelt.

Milline on kuriteoohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteoohver võib viibida kohtumenetluse juures või olla menetluses esindatud. Kui kuriteoohver seda ei tee, leitakse, et ta on oma õigustest loobunud.

Ohver võib algatada menetluse. Ohvri või tema advokaadi kohalolu kohtumenetluse jooksul tagab ohvri huvide kaitsmise ning annab võimaluse nõuda kantud kahju heastamist.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4. Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas ma võin esitada apellatsiooni?

Väiksemate õigusrikkumiste puhul võite esitada apellatsiooni politseikohtu ja kohalike kohtute teatavate otsuste peale apellatsioonikohtu kriminaalasjade kojale (*Chambre des appels correctionnels*) 10 päeva jooksul alates nende otsuste teatavakstegemisest.

Kuriteona mitteklassifitseeritud õigusrikkumiste (*délits*) puhul võite esitada apellatsiooni väiksemaid õigusrikkumisi arutava paranduskohtu (*tribunal correctionnel*) otsuste peale apellatsioonikohtu kriminaalasjade kojale (*Chambre des appels correctionnels*) 10 päeva jooksul alates nende otsuste teatavakstegemisest.

Kuritegude puhul võite esitada apellatsiooni kõige raskemaid õigusrikkumisi arutava kohtu (*Cour d'Assises*) otsuste peale teisele samalaadsele kohtule (*Cour d'Assises*) 10 päeva jooksul alates kohtuotsuse teatavakstegemisest.

Te võite esitada apellatsiooni kas kriminaalmenetluse tulemusel tehtud kohtuotsuse (karistus) peale või tsiviilmenetluse tulemusel tehtud kohtuotsuse (kuriteoohvrile hüvitatav kahju ja intressid) peale.

Samuti võite esitada apellatsiooni kassatsioonikohtu kriminaalalajade kojale kõrgema kohtu poolt apellatsiooni suhtes langetatud otsuste peale ja kõrgeima kohtu otsuste peale 5 päeva jooksul alates kuupäevast, mil vaidlustatud otsus teatavaks tehti.

Kassatsioonikohus langetab ülemkohtuna kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul otsuse apellatsiooni vastuvõetavuse kohta. Positiivse otsuse korral saab kassatsioonikohus otsustada ainult õiguse kohaldamise üle ega käsitle seega juhtumi asjaolusid.

Kaebus tuleb esitada selle kohtu sekretärile, mis tegi vaidlustatud otsuse, või kui teid peetakse kinni, siis karistusasutuse juhatajale.

Igal juhul on äärmiselt oluline, et te allkirjastaksite apellatsioonkaebuse.

Mis juhtub siis, kui ma esitan apellatsiooni?

Apellatsiooni esitamiseks ja apellatsioonikohtu menetluseks ettenähtud ajal või kassatsioonkaebuse esitamiseks ja kassatsioonikohtu menetluseks ettenähtud ajal on vaidlustatud otsuse jõustamine põhimõtteliselt peatatud.

Kuid kui teile on määratud selline karistus, mis hõlmab vabadusekaotust, ja teid on seejärel kinni peetud, ei anna apellatsiooni esitamine vaidlustatud otsuse peale alust teid uue otsuse langetamiseni kinnipidamise alt vabastada.

Kui kohus, millele te kaebuse esitasite, on selle registreerinud, tuleb mõistliku aja jooksul korraldada kohtulik arutamine.

Mis juhtub kohtuliku arutamise käigus apellatsioonikohtus või kassatsioonikohtus?

Kuna kriminaalmenetlus on suuline, on teil võimalik apellatsiooni arutamise ajal esitada uusi tõendeid, mille kohta mõlemad pooled esitavad täieliku argumentatsiooni.

Apellatsiooni üle otsustades võib apellatsioonikohus (*Chambre des appels correctionnels*) või kõige raskemaid õigusrikkumisi arutav vandekohus (*Cour d' Assises*) kinnitada või tühistada vaidlustatud otsuse.

Vaid teatavatel juhtudel, eelkõige kui prokurör on esitanud sisulise apellatsiooni või apellatsiooni õigusküsimuse põhjal, on võimalik, et apellatsioonimenetluse tulemusel võidakse teile määrata raskem karistus võrreldes esialgse karistusega ning suurendada tsiviilhageja (kuriteoohvri) nõutud kahju- või intressisummasid.

Kassatsioonikohus, kes otsustab õiguse kohaldamise üle, võib ümber lükata ja tühistada vaidlustatud otsuse ning suunata kohtuasja tagasi apellatsioonikohtusse või siis seda mitte teha.

Kohtuotsus muutub lõplikuks alles siis, kui möödunud on olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamiseks ette nähtud tähtajad.

Kui esialgse kohtuotsuse peale esitatud apellatsiooni tulemusel mõistetakse teid apellatsioonikohtu lõpliku otsusega õigeks või vabastatakse süüst, võite te teatavatel tingimustel taotleda meelevaldse kinnipidamise tõttu teile tekkinud materiaalse kahju ja kannatuste täielikku heastamist.

Teid teavitatakse süüst vabastamist või õigeksmõistmist käsitlevast otsusest teatamisel teie õigustest saada hüvitist.

Seoses sellega on teil alates süüst vabastamist või õigeksmõistmist käsitlevast otsusest teatamisest aega 6 kuud, et esitada taotlus selle apellatsioonikohtu esimesele esimehele, kelle kohtualluvuses otsus välja kuulutati.

Esimene esimees teeb hüvitistaotluse kohta põhjendusi sisaldava otsuse, mis tehakse teatavaks pärast avalikku istungit, mille jooksul teil on õigus taotleda enda ärakuulamist isiklikult või advokaadi kaudu.

Apellatsioonikohtu esimese esimehe otsuse peale võib 10 päeva jooksul pärast sellest teavitamist esitada apellatsiooni riiklikule organile, mis tegeleb alusetu kinnipidamise hüvitamise taotlustega (*Commission Nationale de réparation des detentions*).

Nimetatud organ langetab otsuseid sõltumatult ja selle otsuste peale ei saa esitada apellatsiooni.

Määratud hüvitise maksab riik.

Millised andmed sisalduvad karistusregistris?

Kui apellatsiooni- või kassatsioonikohtule esitatud apellatsiooni tulemusel mõisteti teile lõpliku otsusega karistus, lisatakse see süüdimõistmine teie päritoluriigi õigusorgani hallatavas karistusregistris teie kohta sisalduvatele andmetele.

Olen teise liikmesriigi kodanik. Kas mind võidakse pärast kohtumenetlust saata tagasi sellesse liikmesriiki?

21. märtsi 1983. aasta kohtulikut karistatud isikute üleandmise Euroopa konventsiooni kohaselt võib teie saatmist teie päritoluriiki nõuda see riik või Prantsusmaa kui karistust määrav riik.

Kuid päritoluriiki saab teid saata siiski vaid teie eelneval vabatahtlikul ja teadlikul nõusolekul, mis tähendab, et teid tuleb täiel määral ja täpselt teavitada päritoluriiki saatmise tagajärgedest.

Lisaks võite teie ise nõuda vabatahtlikku saatmist oma päritoluriiki. Kui erinevad tingimused on täidetud, võidakse teie taotlus rahuldada.

Kui mind mõistetakse süüdi, siis kas selle sama teoga seoses saab minu üle taas kohut mõista?

Prantsusmaa kriminaalõiguses kehtib põhimõte *non bis in idem*. See tähendab, et juhul, kui ühes liikmesriigis on teie üle kohut mõistatud ja teid on lõpliku kohtuotsusega süüdi tunnustatud, siis ei tohi teises liikmesriigis teie üle sama teo eest kohut mõista või teid samas õigusrikkumises süüdi mõista.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5. Liiklusnõuete rikkumised ja muud väiksemad õigusrikkumised

Prantsusmaal käsitlevad mitmeid väiksemaid õigusrikkumisi, peamiselt liiklusnõuete rikkumisi vahetult haldusasutused, mitte niivõrd kohtuorganid. Asjakohaste menetlustega tagatakse teie põhiõiguste, eelkõige kaitseõiguse kaitsmine. Lisaks ei saa halduskaristus kunagi kaasa tuua vabadusekaotust. Karistuse määrab teile vahetult ja *ex officio* pädev haldusasutus, kes on täheldanud õigusrikkumist. Iga otsus, millega määratakse karistus, peab olema põhjendatud ning te võite selle otsuse vaidlustada. Karistus jõustub koheselt isegi juhul, kui te olete otsustanud esitada apellatsiooni.

Kuidas käsitletakse väiksemaid liiklusnõuete rikkumisi?

Liiklusnõuete rikkumisi käsitleb otseselt rikkumist täheldanud ametnik, näiteks politseinik või sandarm. Kui toime on pandud rikkumine, öeldakse teile viivitamata, milline on kohaldatav karistus. Kõigepealt selgitatakse teile karistuse määramise põhjuseid ning teil on võimalik esitada oma märkused. Teile antakse protokoll, milles on nimetatud teie rikkumine ja kohaldatav karistus. Te peate karistuse täitma kohe, kui see on määratud.

Karistuseks on kindlasummaline rahaträhv ja mõnikord konfiskeeritakse ka teie sõiduk.

Teise liikmesriigi kodanikuna liiklusnõudeid rikkudes määratakse teile karistus Prantsusmaal. Kui te ei täida karistust enne kodumaale naasmist, on võimalik, et teie vastu algatatakse menetlus.

Kui te ei ole otsusega nõus, võite te selle 2 kuu jooksul vaidlustada. Te võite olla kindel, et määratud karistust ei saa apellatsioonimenetluse jooksul suurendada.

Vaidlusi käsitleb vahetult haldusasutus ilma mis tahes kohtumenetlusega. Apellatsioon esitatakse ametiasutusele, kes algselt karistuse määras (avaldus läbivaatamiseks), ning kui seda ei rahuldata, võite esitada oma apellatsiooni sellest ametiasutusest kõrgemal tasandil olevale asutusele (kõrgemale ametiasutusele).

Apelleerimise korda kirjeldatakse teile antud protokollis.

Enne halduskohtusse pöördumist peate te ära kasutama kõik need apellatsioonivõimalused.

Kuidas käsitletakse väiksemaid õigusrikkumisi?

Muud haldusõigusrikkumised on tõsisemat laadi, olles seotud finantsturgude reguleerimise, konkurentsioiguse, maksunduse või sisserände-eeskirjadega.

Kas need rikkumised kajastuvad minu karistusregistri andmetes?

Prantsusmaal haldusõiguse raames käsitletavaid õigusrikkumisi, eelkõige liiklusnõuete rikkumisi ei lisata teie karistusregistri andmetele.

Viimati uuendatud: 06/12/2021

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.